

Jedna z wyróżnionych kwiatowych kompozycji Urszuli Asanowicz.

Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem nie tylko z powodu bogatej oferty, ale też przemyślej, kompetentnej i profesjonalnej obsługi.

Drugim wydarzeniem była wystawa prac egzaminacyjnych mistrzów florystyki Akademii Marioli Miklaszewskiej. Moja synowa Urszula Asanowicz zdobyła tytuł Mistrza Florystyki przyznany przez międzynarodową komisję egzaminacyjną z Polski, Holandii i Słowenii. Trzeba było wykonać prace na temat: 1. *Zaskocz świat (poprzez wyrażenie siebie)*, 2. *Gonisz królika, pojmujesz króla...* (w dużej konstrukcji), 3. *Kwadratura koła*, 4. *Nakrycie głowy przyszłej monarchini*, 5. *Spod strzechy na salony: dwa bukiety – wiejski z 20% kwiatów eleganckich i 80% polnych, a bukiet na salony odwrótnie. Jeden miał być ułożony w konturze otwartym, a drugi zamkniętym.*

Za te bukiety Urszula zdobyła trzecie miejsce. Pozostałe prace też ukazują rękę mistrza. Podziwiam i kibicuję młodym ludziom, którzy z pasją i zaangażowaniem dążą do celu i realizują swoje marzenia. Prace egzaminacyjne wystawiono w Zamku Królewskim w Arkadach Kubickiego i z pewnością była to godna oprawa dla takiego piękna. Każda osoba wykonała pięć różnych tematycznie prac, których efekt nie sposób opisać słowami.

Kilka razy obeszłam całą wystawę, żeby nacieszyć oko jej pięknem i zrobiłam mnóstwo fotek, aby w wolnej chwili podziwiać mistrzowskie wykonanie. Trudno było opuścić takie miejsce, ale czas mijał nieubłaganie. Jeszcze tylko spacer po ogrodach zamkowych, rzut okiem na Stare Miasto i z żalem, że tak krótko, powrót do Sokółki.

Tekst i fot. Lila Asanowicz ◀

Maria Woźniak
Joanna Kulwicka-Kamińska

TATARSKA KONFERENCJA W WILNIE

Jako że przypada właśnie 700-lecie przymierza wielkiego księcia litewskiego Giedymina z Tatarami, Sejm Republiki Litewskiej, aby upamiętnić i podkreślić wkład Tatarów w historię i kulturę Litwy, ogłosił rok 2021 rokiem historii i kultury Tatarów na Litwie.

W nawiązaniu do tego, 9–11 września br. w murach Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wileńskiego odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Tatars in the History and Culture of Lithuania from the 14th to the 21st Centuries: the Latest Researches”. Jej organizatorem był Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego we współpracy z Wydziałem Historycznym Uniwersytetu Wileńskiego, Centrum Badań Kitabistycznych UMK, Ministerstwem Kultury Litwy, Presidency for Turks Abroad and Related Communities, Instytutem Języka Litewskiego, Instytutem Polskim w Wilnie, Ambasadą Turcji w Wilnie, Ambasadą Polski w Wilnie oraz ze społecznością tatarską okręgu wileńskiego. *Spiritus movens* całego przedsięwzięcia była doc. dr Galina Miškinienė.

Obrady otworzyło przemówienie JM Rektora Uniwersytetu Wileńskiego Rimvydas Petrauskas, po którym głos zabrali: minister kultury Litwy Simonas Kairys, ambasador Turcji na Litwie Gökhan Turan, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej

na Litwie Urszula Doroszewska, dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wileńskiego Inesa Šeškauskienė i prof. Czesław Łapicz z Centrum Badań Kitabistycznych UMK. Po słowach powitania w galerii biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego nastąpiło otwarcie wystawy pn. „Tradition and Contemporaneity of Tatars – the Polish Muslims”, opracowanej przez Muzułmański Związek Religijny w RP i Muzeum Podlaskie w Białymstoku. Jej celem było przybliżenie historii Tatarów od schyłku XIV wieku do czasów współczesnych, poprzez prezentację aspektów religijnych, militarnych, społecznych i kulturalnych.

Po obejrzeniu wystawy uczestnicy konferencji zostali zaproszeni na sesję plenarną, prowadzoną przez Galinę Miškinienė i Grigorijusa Potašenkę. Dotyczyła ona historii, kultury i religii Tatarów. Głównymi mówcami konferencji byli: prof. Tamara Bairašauskaitė (Instytut Historii Litwy) z referatem na temat autorstwa XVII-wiecznego *Alfurkanu tatarskiego*, prof. Joanna Kulwicka-Kamińska i prof. Czesław Łapicz (Centrum Badań Kitabistycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), których wystąpienie dotyczyło metodologii datowania rękopisów Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego, oraz dr Vladyslav Hrybovskiy z referatem

zatytułowanym *Tatars on the Steppe Borderland of the Grand Duchy of Lithuania and the Crimean Khanate in the First Half of the 16th Century*. Wystąpienia w sekcjach tematycznych koncentrowały się wokół historii, kultury i religii mniejszości tatarskich na ziemiach Słowian, a prelegenci szczegółowo omawiali historię Tatarów zamieszkujących m.in. Polskę, Litwę i Białoruś, wskazywali problem tożsamości i postrzegania tatarskiej grupy etnicznej przez inne społeczności. Przybliżali również kwestie dotyczące najważniejszej dla muzułmanów księgi – Koranu. W przerwach między obradami można było spróbować specjałów kuchni regionalnej, przygotowywanych przez Tatarów z „Totoriškas skonis”.

Pierwszy dzień konferencji zakończył się koncertem sopranistki Juliji Karaliūnaitė i występami zespołów folklorystycznych: Ilsu z dyrektorką artystyczną Almirą Parmaksizoglu i koncertmistrzem Liutaurasem Milišauskasem oraz Lakmė, kierowanym przez Arvydasa Kveglisa i Jekaterinę Rodionovą, znanych artystów kultywujących pamięć o tatarskiej twórczości muzycznej i tanecznej. Uczestnicy konferencji mieli okazję usłyszeć piękne wykonania pieśni tatarskich.

Drugi dzień obrad podzielony był na cztery sekcje tematyczne dotyczące kultury i tradycji, języka i literatury oraz życia społeczności tatarskiej i jej rzemiosła. Przedstawiano tu sylwetki i twórczość wybitnych Tatarów. W poszczególnych sesjach wystąpili prof. Marek Dziekan, doc. dr Galina

Miškinienė, prof. Sergejus Temčinas, prof. Izabela Kończak, prof. Alła Kozhinova, prof. Diliara Usmanova i szereg innych znakomitych wykładowców z wielu krajów Europy i Azji. Obrady trwały do późnych godzin wieczornych. Wzięło w nich udział trzydziestu dziewięciu prelegentów z ponad trzydziestu ośrodków naukowych. Ze względu na to, że konferencja miała charakter hybrydowy, tj. obrady odbywały się stacjonarnie i online – uczestniczyło w nich ponad sto osób.

Naukowe wysokiej rangi wydarzenie zostało zwieńczone wyjazdem do Kiejdan i Subortowicz, gdzie odbyło się spotkanie ze wspólnotą tatarską, poprzedzone zwiedzaniem muzeum znanego litewskiego pisarza i filologa Vincasa Krėvė-Mickevičiausa. Dla uczestników wyprawy szczególnie ciekawe było spotkanie z miejscowymi Tatarami, które rozpoczęto modlitwą prowadzoną przez imama tej wspólnoty. W trakcie spotkania zaprezentowano film o społeczności Tatarów na Litwie oraz najnowszą książkę pt. *Origins of a Lithuanian Tatar Museum: From One in Inter-War Vilnius to the Subartony's Museum*, opracowaną przez doc. dr. Galinę Miškinienė i przedstawicieli miejscowej społeczności tatarskiej.

Maria Woźniak ◀
Joanna Kulwicka-Kamińska ◀
Centrum Badań Kitabistycznych UMK ◀

Z KSIĄŻKAMI W WARSZAWIE

Targi Książki 2020 ze względu na sytuację epidemiczną były odwołane, natomiast w tym roku publikacje etniczne i religijne Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego MZR w RP prezentowaliśmy aż dwukrotnie. Pierwszy raz w czerwcu podczas Pleneru Literackiego w Ogrodzie Saskim i niedawno, we wrześniu, w ramach właściwych Warszawskich Targów Książki.

Tegoroczna plenerowa edycja, trwająca od 9 do 12 września, zorganizowana na placu Defilad przed Pałacem Kultury i Nauki, przyciągnęła mnóstwo czytelników i odwiedzających spragnionych nowości, rozmów, przyjrzenia się ofercie wydawniczej. Przypisany do naszego wydawnictwa namiot nr 1 stał się dla wielu osób pierwszym lub ostatnim przystankiem w czasie wizyty wśród kilkudziesięciu stoisk i spotkań autorskich.

Dzięki wsparciu placówek dyplomatycznych krajów muzułmańskich NKM MZR w RP mogło zaaranżować namiot z imponującą liczbą półek. Publikacje z sekcji religijnej i etnicznej były odpowiednio wyeksponowane, a główne miejsce przeznaczone zostało do prezentacji Koranów wydanych przez Diyanet, ministerstwo do spraw religii Republiki Turcji. Edy-

cje w różnokolorowych okładkach skrywały wersję arabską tekstu oraz przekłady na poszczególne języki, m.in. na język duński, rosyjski, azerski, tajski, hiszpański, włoski, chiński.

Niezmiernie zainteresowaniem przybywających na targi cieszył się nasz przekład Koranu, który stał się rozpo-

Wydawnicze stoisko MZR cieszyło się dużym powodzeniem. Co rusz podchodził ktoś zainteresowany tatarskimi i muzułmańskimi publikacjami.